

RAZGOVOR S AMBASADOROM R. HRVATSKE U RUMUNJSKOJ, NJ. EKSC. DR. DAVOR VIDIŠ

joi, 12 ianuarie 2017

Veleposlanik R. Hrvatske u Bukureštu, Nj. Ekselencija
dr. Davor Vidiš,

boravio je 4. i 5. prosinca u radnom posjetu u karáevskoj zajednici.

U

pratnji uvaženog gosta bila je g a. Kitica Slade Pavi i , prvi tajnik hrvatske ambasade.

U

sklopu radnog posjeta, dr. Davor Vidiš se sastao s predsjednikom ZHR-a, op inskim dužnosnicima, župnicima karáevskih župa te posjetio neke glavne institucije u mjestima gdje žive karáevski Hrvati.

“Migracija

prema zapadnim državama problem je koji poga a ne samo hrvatsku zajednicu s ovog prostora nego i cijelu Rumunjsku”, rekao je dr. Davor Vidiš u intervjuu za našu publikaciju. Kada je rije o odnosima izme u Rumunjske i Hrvatske, Veleposlanik Vidiš smatra kako su oni “odli ni na politi koj i bilateralnoj razini, na ekonomskom nivou postoji ogroman potencijal i uvijek ima mjesta za bolje, a moj je zadatak da ih poboljšam”. Kada je u pitanju karáevska zajednica i njezina budu nost na ovim prostorima, Nj. Ekselencija nam je, izme u ostalog, rekao: “Vi ste jedan mali dragulj, vrijedni ste velike pažnje, vi ste zajednica vrijednih, estitih i marljivih ljudi... Me utim, nalazimo se danas u krucijalnom trenutku, suo eni s problemima koji neminovno donosi ovo novo vrijeme i ovaj novi na in života, nalazimo se u trenutku odluke, kad e se zajednica dugoro no opredijeliti”.

Vaš posjeti karáevskoj zajednici dokaz su velikog interesa diplomatske misije Hrvatske u Bukureštu za hrvatsku manjinu s ovih prostora. U samo godini dana ve ste nekoliko puta posjetili hrvatsku zajednicu, a prije toga ste bili diplomat i u drugim državama iz Europe gdje žive hrvatske zajednice. Vaša Ekselencijo, kakva je hrvatska zajednica iz Rumunjske, koji ste dojam stekli, kakva je ona u usporedbi s drugim hrvatskim zajednicama koje ste bolje upoznali?

Prije

svega hvala za vaš interes za razgovor sa mnom i hvala na ovoj konstataciji da sam ja ve nekoliko puta ovdje. Ja sam naime obe ao elnicima vaše zajednice kad sam prvi put bio u posjetu Karaevu da u ovdje dolaziti e. Kad kažete briga za Hrvate to nije samo dio našeg posla, to je nama ustavna kategorija jer mi, kao R. Hrvatska, imamo u Ustavu kategoriju da moramo brinuti za Hrvate izvan Hrvatske. Me utim, to nije samo to, nije neš;to je meni samo obaveza. Meni je užitak biti ovdje i posjetiti hrvatsku manjinu koja traje šest, sedam stolje a i ovjek se osje a ponosan do i u sredinu zajednice koja je opstala toliko dugo godina uz svoju vjeru, svoj identitet i sa uvala svoj jezik, što je meni fascinantno. Pitali ste me za razliku izme u zajednice rumunjskih Hrvata i zajednica Hrvata iz drugih država gdje sam ja služio. Ono što je interesantno je da ovdje država poštuje hrvatsku zajednicu i ja sam bio u državama gdje su

hrvatske zajednice nažalost imale prije svega problema od vlastite države u ostvarivanju svojih prava. Ovdje, da tako kažem, država nije problem, država pomaže u okviru svojih mogućnosti. Ono što ja prepoznajem kao problem je problem ne samo hrvatske zajednice nego i cijele Rumunjske, a to je ta migracija prema zapadnim državama zbog gospodarskih razloga i to se osjeti ovdje. Sad kad sam se vozio autom vidio sam nekoliko austrijskih tablica na autima, zna i ljudi, zbog boljeg života i jednostavno zbog nedostatka posla, idu u zapadne države i prije svega Austriju i to je na neki način problem. Naravno, svaka zajednica ma-njinska je kao u obitelji. U obitelji ima i situacija gdje se ne slažu svi oko istih pitanja i to je ono gdje bi se moglo na neki način malo bolje. Mora se raditi na koheziji, da zajednica bude malo složnija ali do i e to s vremenom, ja se nadam.

Odnosi

dviju zemalja su tradicionalno dobri, prijateljski, nema otvorenih pitanja između Hrvatske i Rumunjske. Osim toga, rumunjska država preko svojih institucija dosta pomaže opstanku hrvatske manjine na ovim prostorima, isto kao što, naravno, pomaže i svim ostalim manjinama. Što nam možete reći o tim odnosima, posebice o odnosima na ekonomskom planu gdje uvijek ima mjesta za unapređenje.

Ako

pratite situaciju po Europi vidite da je jedan val populizma obuhvatio naš kontinent. To je u neku ruku posljedica ovog migrantskog vala, a ne što su se nacije, i narodi, i Vlade nekako stisli u sebe i svi se drže nekako zatvoreni nego što je bila prava izvorna europska ideja, koja je nastala prije otprilike pedesetak godina. Međutim, što je interesantno ovdje je da zapravo i Hrvatska i Rumunjska imaju sličan pogled na vladu, proeuropske, prozapadne, za transatlantsku suradnju. Dakle, Hrvatska i Rumunjska imaju podudarne vanjske politike i sličan pogled na Europu, a čak i u tom nekakvom integracijskom smislu smo otprilike negdje isti, mi smo u ekvanciji i za Euro i za Schengen. Znači tu smo slični i jako puno tih iskustava možemo međusobno dijeliti. Mi jako cijeni činjenicu što je predsjednik Johannides za jedan od svojih prvih posjeta u inozemstvo odabrao Hrvatsku, ja se nadam da će mu predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović to iduće godine uzvratiti. Što se tiče odnosa, odnosi su dobri, ono što bih ja htio je da su frekventniji i sadržajniji, da ti odnosi nisu samo u Bruxellesu nego da će biti i bilateralno aktivni. Naravno, mi smo u Hrvatskoj imali u godini dana dva izbora, sada slijede izbori u Rumunjskoj. Poslije toga, kad se obje vlade stabiliziraju, mogu predvidjeti s velikom izvješćenošću u da će odnosi biti frekventniji, da će se više posjeta događati. Što se tiče gospodarstva, tu ste me na neki način dobro uboli jer to je dobro pitanje, tu stvarno ima puno potencijala. Rumunjska je jedna država s ogromnim gospodarskim potencijalima, najveća država u ovom dijelu Europe, a dobri poslovni odnosi se mogu stvarati na različite načine. Ja želim poticati te odnose i nadam se da ćemo tijekom posjeta predsjednice napraviti gospodarski forum u Bukureštu, kako bi direktno neke grane ekonomije, odnosno gospodarstva, doveli u kontakt. Recimo, vi ste zainteresirani ovdje za izgradnju autoceste što smo mi napravili, onda vi imate dosta jaku auto industriju, kod nas ima potencijala za dijelove auto industrije. Ja sam izvukao par primjera, dakle potencijala ima puno i moramo ga iskoristiti.

Jučer ste najavili posjet predsjednice Kolinde Grabar Kitarović Rumunjskoj i našoj zajednici. Iz tog aspekta, mi smo bez ikakve dvojbe favorizirani u odnosu na sve ostale manjine iz Rumunjske jer koja se zajednica može pohvaliti s takvim velikim interesom svojih najvećih dužnosnika kao što se možemo pohvaliti mi. Bio je najprije predsjednik Mesin, zatim premijer Sanader, onda predsjednik Josipović, kardinal Božani, predsjednik Sabora Josip Leko, i ne na kraju Vaš posjeti, Ekselencijo. Što nam možete reći o tome, o tako velikom interesu Hrvatske za jednu svoju manjinu?

Vra amo

se na po etak našeg razgovora, vi ste jedan mali dragulj, jedna mala zajednica koja je ovdje opstala dugo, dugo godina. Vi ste vrijedni velike pažnje, to je zaista uspjeh, ostanak i opstanak tako dugo ovdje uz sve silne migracije i ratove koji su se zadnjih stolje a zbivali. Mi imamo nekoliko takvih malih zajednica, imamo jednu vrlo malu zajednicu na Kosovu, u Janjevu, imamo jednu malu zajednicu u Boki Kotarskoj, tako da hrvatski dužnosnici imaju veliki respekt prema vama. Najmanje što možemo uiniti je da vas redovno posje ujemo, da u okviru naših mogu nosti financijski pomažemo, da pokrenemo projekte prije svega, one projekte koji rade na o uvanju vašeg nacionalnog identiteta, odnosno našeg nacionalnog identiteta. Tako da normalno da smo zainteresirani za ovu zajednicu da opstane, a i našim dužnosnicima je drago do i ovdje i vidjeti vas koji ste opstali tako dugo.

Mi smo štiti stolje ima naše etni ko bi e i u tim davnim teškim vremenima nismo ostavili zaboravu ono što je naše. Sada su nastupila nova vremena, a nova vremena impliciraju nov na in života, što pretpostavlja nove probleme za opstanak naše manjine. Mi imamo danas izgra ene institucije, imamo škole na hrvatskom jeziku, no unato tome se u zadnjim decenijama suo avamo s problemima druga ijeg karaktera, a to su migracije ljudi, odlazak naših ljudi u zapadne države zbog posla, što ste Vi malo prije i spomenuli, sve manji broj djece, stanovništvo hrvatskog porijekla je skoro prepolovljeno. Koje su naše perspektive za opstanak, smješi li nam se svjetla budu nost?

Jako

mi je drago da ste me to pitali i zato što mislim da je sada vrlo, vrlo specifi an trenutak. To vam govorim iz vlastitog iskustva, malo prije sam spomenuo zajednicu Hrvata u Janjevu na Kosovu, koja je 1991., po prvim privremenim rezultatima, imala 6.600 da bi ih sad bilo negdje oko 200. Zašto vam to govorim? Zato što je vrlo važan trenutak sada. Ja mislim da je zajednica u jednom trenutku odluke kako e to biti dalje. Ta odluka nije samo na zajednici jer ako ova država, koja ima dobru perspektivu, brzo do e s nekim dobrim pla ama vama se više ne e isplatiti oti i u druge države. Ako se ovdje gospodarstvo razvije, ako se otkriju potencijale ove županije, mislim da bi bilo prostora da ljudi na u ovdje svoj smisao ostanka i opstanka. Nije lako oti i vani. Tim ljudima koji su otišli vani nije lako. Kad is upate biljku iz korijena i posadite je negdje drugdje, niste sigurni kako e ona rasti. Ne znam da li je to sre a ali govorim iz vlastitog iskustva. Evo, ja sam u zadnjih 25 godina živio u 6-7 država, što sam dalje od države to mi je Hrvatska draža. Prema tome, znam da tim ljudima nije lako, a s druge strane ti ljudi moraju živjeti i jesti, tako da ih ja razumjem. Ono što mi možemo i vi možete kao zajednica initi jest da budete složni i jasni u idejama koje imate da opstanete ovdje; sad je trenutak kad e se zajednica dugoro no opredijeliti. Naravno, ljudi trebaju živjeti svaki dan, ponavljam, djeca trebaju hranu, odje u, novi su izazovi. Vi ste sami rekli. Da ne govorimo i o komunikacijskim tehnologijama, sve je danas dostupno. Možda e se isplatiti danas-sutra, za nekoliko godina, više ostati ovdje nego oti i van. Mali poticaj nam treba. Ono što mi moramo uiniti jest da na emo gospodarsku bazu, da vidimo nekoliko projekata jer ako se ovdje otvori jedan pogon i bude recimo 50 do 100 pla a, to e mjesto osjetiti. Ja se toplo nadam da ova zajednica, sad kad je krucijalni trenutak, ne e do i na onu razinu kad je teško obnovljiva. Posebno ako je toliko dugo opstajala, mislim da ne bi bilo razloga da izgubimo samo tako. Kad sam prvi put došao ovdje, u zajednicu estitih, vrijednih i marljivih ljudi, - to se odmah osjetilo, rekao sam da u esto dolaziti i probati uiniti sve da se zajednici pomogne. Tako da je meni to drago, i kažem: ono što je u našoj mo i, mi emo uiniti. Vi nam pomognite, prije svega sebi, pa time i nama, i ja se nadam da bi zajednica u jednom trenutku, kad se sve okolnosti promjene, mogla imati lijepu budu nost.

Ivan
Dobra

